

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۳۷۷۶

شنبه ۳ بهمن ماه ۱۳۳۶

سال سیزدهم

شماره مسلسل ۱۵۵

دوره نوزدهم قانونگزاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۵۵

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه

۲۴ دی ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
 - ۲) بیانات قبل از دستور - آقایان : خلعت بری - بردلی - مهران - ارباب - دکتر رضائی
 - ۳) بیانات آقای رئیس راجع به منع قانونی وضع عوارض بوسیله انجمنهای شهر و وزارت کشور
 - ۴) اخطار نظامنامه آقایان دکتر حسن افشار و مهندس فروهر طبق ماده ۲۸ آیین نامه
 - ۵) تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای دکتر بیضا
 - ۶) ترائت اسامی اعضاء منتخبه از کمیسیونها جهت کمیسیون رسیدگی بلايه سازمان وزارتخانه ها
 - ۷) طرح گزارش کمیسیون بودجه دائر بتقاضای اعتبار جهت اضافات ۱۳۳۵ کارمندان ومخارج ضروری بعضی از وزارتخانه ها
 - ۸) بیانات آقای وزیر گمرکات وانحصارات راجع به نان ماشینی
 - ۹) مذاکره در گزارش کمیسیون بودجه راجع بتقاضای اعتبار جهت اضافات کارمندان ومخارج ضروری بعضی از وزارتخانه ها
 - ۱۰) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و یازده دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

- غائبین با اجازه - آقایان : اخوان
- سنندجی - دکتر اصلان افشار - جلیوند

عامری - یارافشار - دهبیم - دکتر ضیائی
 معین زاده - امیر بختیار - امید سالار - اورنگ
 امامی خوئی - رامبد - کاظم شیبانی - دکتر
 سمید حکمت - کیکیاوسی - قراگزلو -
 غائبین بی اجازه - آقایان : اریه -
 دکتر طاهری - مشار - قرشی
 دیر آمدگان وزود رفتگان با اجازه -
 آقایان : صادق بوشهری - شادلو - مهدوی
 عبدالحمید بختیار - دکتر حسن افشار
 رئیس - نسبت بصورت مجلس نظری
 نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس
 تصویب شد .

۴- بیانات قبل از دستور

آقایان : خلدتبری - بردلی
 مهران - ارباب - دکتر رضائی

رئیس - امروز نطق های قبل از
 دستورات آقای ارسلان خلعت بری
 ارسلان خلعتبری - از لحاظ
 اقتصادی واجتماعی بمسائل زیر ممتقدم :

- ۱- درآمد افراد مملکت باید زیادتر شود
- ۲- درآمد افراد از آنچه که دارند کمتر نشود
- ۳- مردمی که کار دارند بیکار نشوند زیرا در مملکت بی کاری زیاد است
- ۴- در مخارج مملکت صرفه جوئی شود و هر چه ممکن است خرج کمتر شود
- ۵- خرج هایی که دولت و سازمان برنامه دارند حتی المقدور بوسیله افراد و مؤسسات ایرانی صورت گیرد و حق تقدم با ایرانی ها باشد

۶- دستگاهها و تأسیسات فنی افراد ایرانی در مقابل تأسیسات و دستگاههای خارجی نباید تعطیل شود و باید حمایت شود (صحیح است)

خرجها و عملیات فنی و غیره دونوع است یکنوع اموری است سنگین و عظیم از قبیل هیدروالکتریک و تأسیسات مربوط

به بندر سازی یا شبکه های بزرگ و سنگین برق اینگونه امور را باید بدستگاههای مجهز و صلاحیت دار فنی خارجی واگذار نمود . اما نوع دیگر اموری است که از عهده مهندسین و اشخاص فنی و افراد ایرانی بر میآید و واگذاری این قبیل امور بخارجی ها برخلاف مصلحت است و مخالف با مطالبی است که قبلا عرض کردم . این خلاف صرفه جوئی است و خرج بیشتر دارد ، باعث می شود درآمد مملکت که باید به ایرانی ها برسد بخارجی ها میرسد و بالاخره ارز مملکت خارج می شود و باعث تعطیل تأسیسات فنی موجود مملکت می شود و برخلاف عملی است که در ممالک دیگر می شود یعنی حقیقه تقدم ایرانی ها رعایت می شود و باعث بیکاری یا کم شدن درآمد افراد مملکت می شود . این قبیل کارها مثلا راهسازی است احداث راه آهن است يك وقتي گفته می شد ایرانی هانمی توانند از عهده برآیند قضیه جان مولم ثابت کرد ایرانی ها بهتر از خارجی ها می توانند اینکارها را انجام دهند و لاقبل احتیاجی بمهندسین مشاور خارجی برای این قبیل کارها نیست چون آن ۱۴۰ میلیون تومان گرفت و ۱۰ کیلومتر راه ساخت و وزارت راه با نصف کمتر از این مبلغ و آنچه گرفت يك راه آهن شاهرود بمشهد را وصل کرد و راه آهن تبریز را هم با مهندسین ایرانی تا چند ماه دیگر متصل خواهد کرد . چند جاده اساسی دیگر هم ساخته و یا می سازد این دلیل قاطعی است . بنابراین راهسازی نقشه کشی و کارهای مربوط بشهرها چه بمهندسین مشاور خارجی هم که اینکارها را در دست دارند آن را بوسیله مهندسین ایرانی انجام می دهند (صحیح است) نهایتا بمهندسین ایرانی مبلغ کمی می دهند و فایده همه نصیب خود مهندسین مشاور خارجی می شود (صحیح است) مسئله دیگر قابل توجه اینست که شرکت و مؤسسات خارجی که به ایران برای گرفتن کارها می آیند دولت های

عین مذاکرات مشروح یکصد و پنجاه و پنجمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگزاری

آنها از آنها به انواع و اقسام حمایت میکنند . ما هم باید از دستگاهها و اشخاص فنی موجود در مملکت در مقابل خارجی ها حمایت کنیم (صحیح است) اما متأسفانه من حمایتی در این چند سال نمی بینم بلکه شرکت های خارجی بتدریج دارند کار مؤسسات فنی داخلی ما را می گیرند و آن ها را تابع و مستهلك در خود می سازند (صحیح است) و اهمیت امر در اینجاست که اگر بهمین نحو پیش برویم ما دارای مؤسسات فنی مجهز در مملکت نخواهیم شد و برای کارهای فنی خود محتاج به خارجی ها خواهیم بود در صورتیکه باید با حمایت از مؤسسات و اشخاص فنی داخلی و تشویق آنها برای آینده احتیاج مملکت را از این حیث برطرف سازیم و دستگاه ها و افراد فنی ملی را برای آینده مجهز سازیم .

مؤسسات خارجی خرج بیشتری برای مادرند که در هر مورد رعایت مصلحت ما را از نظر مالی نمیکنند .

سلطانمرادبختیار - امان از دست مشاورین خارجی .

ارسلان خلعتوری - تا کی ما باید پول بدهیم برای اینقبیل کارها که مهندسی مشاور بروند مطالعه کنند برای شهرداری ها - پول های گزاف بعنوان حقوق الزامه می گیرند و کاری هم نمی شود (صحیح است) مثلاً چند مورد شنیدم که قابل توجه است در بوشهر برای لوله کشی مهندسی مشاور سازمان برنامه مطالعه کرده اند خود شهرداری ۸۰ میلیون ریال لوله کشی را مقدور و ممکن می دانسته ولی مهندسی مشاور چند میلیون تومان بر آورد کرد و چند هزار تومان لابد حق - المشاوره می گیرد (صحیح است) درمازندران ساختمان آسایشگاه مسولین راه مهندس مشاور خارجی یکصد و پنجاه میلیون ریال بر آورد کرد و لابد چندین هزار تومان حق المشاوره خواهد گرفت در صورتیکه ما نردان احتیاج بهین آسایشگاهی ندارد و ارقدرت مالی ما اینگونه مخارج خارج است (صحیح است) حال اگر چنین معارجه حتمی است من می گویم چرا به ایرانی ها داده نشود زیرا مطالعه ساختن آسایشگاه و آبپنجه و بیمارستان و مدارس و اسفالت جاده ها از دست ایرانی ها برمی آید (صحیح است) و ما بدون علت آن چیزی را که در آمد افراد مردم ایران و مخصوصاً طبقه تحصیل کرده فنی را زیاد می کند بخارجی ها می دهیم مهندس ایرانی که در امریکاست ۵۰۰ دلار حقوق ماهانه می گیرد از کمپانی های امریکائی یعنی قریب چهار هزار تومان مگر مغز را داغ کرده اند که باید اینجا برای کار اداری ۶۰۰ تومان التماس کند و ببیند که کارهایی که او باید انجام دهد و میتواند انجام بدهد خارجی ها انجام میدهند بنابراین نخواهد

آمد و حق دارد (فناز آبادی - انجام که نمی دهند یک چیزی دستی هم می خواهند) مثال دیگر : شنیدم یک شرکت خارجی بواسطه مجهز بودن توانسته قرارداد های برق شهرستانها را بدست آورد در صورتی که سابقه هست که بعضی از شهرستانها از آنجمله رشت امور برق را خوددقتزهای فنی ایرانی ازعهده بر آمده اند و اگر هم اقتضا کند شرکت خارجی مجهزی این قبیل امور را بدست بگیرد باید شرایطی گذارد که تاسیسات دفاتر فنی موجود در اینها در کارها سهیم باشند . بانک ساختمانی شبکه برقی خود را بدست یک مهندس ایرانی ساخته ولی حق الزحمه آنرا مهندس مشاور خارجی گرفته است (صحیح است)

عده زیادی از ایرانی ها شاید چندین هزار نفر در خارجه مشغول تحصیل امور فنی هستند باین اشخاص ایراد نشود که چرا بایران بر نمی گردند برای اینکه اگر آنها بایران برگردند باید نشان داد که در ایران کار و فعالیت و درآمد و انتفاع برای آنها هست غفلتی که ما در این مورد می کنیم سبب یأس آنها میشود . شنیده میشود که برای راهسازی ایران باز با سه شرکت خارجی مذاکره شده من این عمل را فایز لازم و برخلاف مصلحت و منفعت مملکت میدانم و پولی که از این بابت بخارجی ها داده شود در حکم تفریط سرمایه مملکت است زیرا ایرانی ها از جهت این کار برمی آیند و وزارت راه میتواند کراحتیاج مهندس خارجی دارد چند نفر را استخدام کند نه اینکه بر اساس یورسانت بخارجی ها قرارداد ببندد . آقایان مهندسین مجلس شماره بغدا آیا حرف من صحیح است یا نه؟ (مهندس جفرودی - کاملاً صحیح است) متأسفانه دولت هم دارد اشتباه می کند که برای راهسازی که از عهده مهندسی ایرانی بر می آید با مهندسی مشاور خارجی قرارداد می بندد . برای ساختن جاده سوم بین تهران و شمیران که همه کارهای آنرا مهندسین ایرانی کرده اند و میتواند بکنند عقیده دارم اینگونه امور را دولت نباید بخارجی واگذار کند (مهندس هدایت - گرفته اند داده اند بخارجی ها) از کنسرسیوم شنیدم تمام راهسازیهای خود را بشرکتها و مقاصه کارهای خارجی واگذار کرده است (صحیح است) چون این قبیل امور از عهده مقاطعه کارهای ایرانی بر می آید این عمل کنسرسیوم خلاف قرارداد است و دولت باید جلوی آنرا بگیرد و هیئت مدیره شرکت نفت اگر نمی توانند وظایف خود را انجام دهند توصیه میکنم که گذار برونند و آنکه کنسرسیوم را موظف برایت شرایط قرارداد بکنند . صرف نظر از قرارداد داد دولت باید از نظر مصلحت کلی در این مورد کنسرسیوم را مکلف سازد که کار های مقاطعه کاری از قبیل راهسازی را

ایرانی ها واگذار کند آقایان کارهایی که ایرانی ها باید بکنند شرکت خارجی مقاطعه میکند از کنسرسیوم با ۵ میلیون تومان و ایرانی ها کار را انجام میدهند بقیه را میریزند بچیب در کجای دنیا بایرانی ها چنین اجازهای را میدهند؟ (صحیح است) این کنسرسیوم از قرارداد اولش تخلف میکند چرا صرف نظر کنیم؟ چرا جلوی او را نمی گیرند؟ (مهندس جفرودی - مدیران ایرانی ترسو هستند) چرا ترسو هستند؟ (پروفیسور علم - ضرر جان موالم را کی میزند چرا صرف نظر کنیم؟ چرا جلوی او را نمی گیرند؟) بنده سؤال کردم پس فردا اگر ترسو هستند چرا ترسو هستند؟ امروز در مجلس طرح کرده ام با حضور نمایندگان مهندسی ایرانی و شرکتها و دفاتر فنی که در ایران برای امور فنی و مقاطعه موجود است رسیدگی کند و اگر مهندسی ایرانی صحت مطالب مرا ثابت کردند و تأیید کردند اقداماتی کند که رویه عوض شود و از نظر مسئولیتی که در امر سازمان برنامه دارد با سازمان برنامه هم مذاکره کند که سازمان برنامه هم رویه خود را تغییر دهد (صحیح است)

در مورد مشاغل هم بطور خلاصه عرض می کنم دولت باید سعی کند مردم ایران بیکار نشوند و بخارجی ها اجازه ندهد کار هایی را که افراد مردم در دست دارند از دست آنها بگیرند افسوس وقت برای ادامه بحث باقی نیست همین قدر میگویم برای دادن کار بخارجی ها در مقابل افراد ایرانی باید عیناً همان رویه را در پیش گرفت که در مالک خارجی نسبت باتباع خارجی دارند والا رقابت خارجی ها که مجهز اند و از ما جلو هستند باعث بیکاری بسیاری از مردم خواهد شد . (صحیح است)

و این تاسیساتی که افراد ایرانی بزرگت موجود آورده اند از بین خواهد رفت آقایان یک مسأله ای را عرض کنم و با کمال تأسف در این مملکت اگر اشخاصی ایرانی تصدی یک کاری بشوند یک شرکت مقاطعه کاری درست کنند راهی بسازند، عرض کنم فایده ای هم ببرند چند هزار نفر را در مقابل مشغول میکنند کار میدهند مملکت را راهی نیاز میکنند از اینکه دست بسوی جان موالم و کامیاس کس وغیره دراز کند هر چه دارند در این مملکت میماند و این کارها را اگر ما بخارجی دادیم خارجی بر میدارد میبرد چیزی برای ما باقی نمی گذارد و ما همیشه محتاج خواهیم بود حالا اگر یک مقاطعه کار ایرانی در یک عمل مقاطعه ای یک استفاده ای بکند ده هزار جور فحش بهش میدهند حملات میکنند اعتراض میکنند اما شرکت های خارجی میلیون میلیون می برند و من نمیدانم مالیات هم میدهند یا نه؟ (مهندس هدایت - معافند) اینرا سؤا

صفحه ۳

کردم که ببینم مالیات میدهند یا نمیدهند اینست که من میخواهم این مسأله مورد توجه دولت و آقایان نمایندگان محترم مجلس قرار بگیرد و طریقه ای اتخاذ کنیم که منافع مملکت ما در آمد کار و مشاغل بایرانیها برسد هفته گذشته ما کمسیون کشاورزی رقیه به بانک ساختمانی دیدیم تاسیسات برق دارد ساختمان دارد کارخانه دارد همه چیز دارد پرسیدیم که اینجا مسوول شایو بر سر هم دارید یا نه؟ دیدیم نه کارها را خودشان انجام میدهند و البته با سوا داریم مقصود بنده اینست که بگویم توی مملکت ده تا مهندس در زمان اعلی حضرت فقید بود و تمام کارها در دست ایرانیها بود فقط یک راه آهن را که میساکس داشت تمام راهها را ایرانی ساخته تمام کارها را ایرانی داشتند حالا چندین برابر تحصیل کرده و مهندس داریم چرا توجه نمیکنند آنوقت اگر لازم داشتند مستخدم ما آوردند و مستخدم فنی و یورسانتاز بهشان نمیدانند حالا یک لشکر تحصیل کرده داریم در اروپا امریکاداریم چه حق داریم کارهای آنها را بدهیم به خارجیها؟ (صحیح است) بنده اینجا من باب انتقاد می گویم من باب جلب توجه آقایان می گویم چون انتقاد که شد جلب توجه میکند قضیه جانموالم را بنده سه سال پیش اینجا اعتراض کردم راجع باینکه این قرارداد نباید بخارجیها بماند گذاری شود بالاخره بعد از سه سال معلوم شد آقایان نمایندگان صحبت کردند ستانوار صاحب کردند بالاخره نتیجه داد اولیای مملکت اگر دچار اشتباه شدند پس کی باید بگویند این وظیفه ماست که بگوئیم این عین خدمت و صداقت است بنده دیگر عرض ندارم (احسن)

رئیس - آقای پردلی

هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد بشق ثبت است در جریده عالم دوام ما نمایندگان محترم دیروز و پرویز اخبار مسرت بخشی را که حاکی از قلع و قمع اشرار در بلوچستان بود درج را به ملاحظه فرموده اند .

بنده یقین دارم تمام نمایندگان محترم وقایع ملت ایران از این خبر خوش فرقی در شادی و مسرت هستند مخصوصاً بعد از آنکه عمل ناجوانمردانه یک جانی بالفطره با سم دادند که مدت ها در صفحات بلوچستان دست بچپاول و غارت زده بود حس مهمان نوازی و بزرگواری ملت ایران را بر اثر قتل چند نفر امریکائی که مهمان ما بودند و به مملکت ما آمده بودند جریحه دار ساخت (صحیح است) براستی هنوز از تجدید این خاطر غم انگیز بر خود می لرزد .

آیا ممکنست ایرانی دست به خون مهمان خود آتهم مهمانی که از یک کشور

مذاکرات مجلس شورای ملی

و سرتک خواهند بود انتظار دارم که این خدمت کوچک و جانبازی را بر آن ها که صرفاً در اثر امر شاهنشاهی جام گردیده مورد قبول پیشگاه پدید آید از آنها توقع کرد (صحیح است)

در خاتمه اسامی مجروحین و شهدای حزب مردم را عرض میکنم :

سردار عبسی خان مبارکی رئیس ایل مبارکی بود سردار همایون خان لاشاری رئیس ایل لاشاری و عمو زاده سردار عبسی خان شهید ، علم خان و کریم خان عمو زاده هسائی سردار عبسی خان بوده اند این ها جوان بودند و بیرون نرفتند بگویم آخر عمرشان بوده است دنبال مرگ رفته اند سن این ها بین بیست و سی بوده است و با حداقل معیشت زندگی می کردند اینها ژاندارم نبودند آرزوی من این بود که اینها باین زودی ها نمرده بودند که بیشتر خدمت مملکت و شاهنشاهی کردند و بعد مرگ را استقبال می کردند (احسن - احسن)

رئیس - آقای احمد مهران

مهران - چون این تریبون محل بحث و انتقاد است اینست که بنده وظیفه خود میدانم از اقدام سازمان برنامه راجع به آغاز کار لوله کشی بروجرد در اینجا تشکر کنم (فناز آبادی - انجامش هم با خداست) طبق تلگرافات واصله در هفته گذشته مته های حفاری وارد و برای حفرا عمیق مشغول کار شدند بنده روزی ازبشت این تریبون عرض کردم که هیچ چیز مردم بروجرد را باندازه تأمین آب مشروب خشود نمیکند و اینک که این مهم شروع شده باید مراتب خرسندی و تشکر اهالی بروجرد را در اینجا امراز دارم بنده بعد از بازگشت از بروجرد که افتخار شرفیابی حاصل کردم مستدعیات اهالی بروجرد مخصوصاً موضوع آب را عرض کردم و از طرف ذات شاهانه سازمان برنامه دستور انجام امر صادر شد جا دارد حال که این صحت پیش آمد بنده این مطلب را عرض کنم که شاید در لابلای این مطلب نکاتی روشن شود طبق قرارداد لوله کشی باید پنجاه درصد مخارج که عبارتست از ۲۹ میلیون و هفتصد هزار ریال در عرض پنجسال درصحت قسمت از طرف شهرداری بروجرد پرداخت شود این مبلغ می شود ماهیانه ۴۹۰ هزار ریال یعنی پنج سال شهرداری بروجرد باید ماهی ۴۹۰ هزار ریال سازمان برنامه بپردازد این تههد یک تههد سنگینی است برای شهرداری بروجرد بنده بچشم اینجا حضور همکاران محترم اینست که این پنجاه درصد مذکور در قانون برنامه هفت ساله دوم آیا باینه مالی شهرهای این مملکت منطبق است یا نیست (عده ای از نمایندگان - نیست) احسنست بنده تصور می کنم برای شهرهای درجه اول این مملکت هم این قدرت نیست که بتوانند صدی پنجاه وجوهی که بر ترقیات این شهرها مترت است بپردازند (مهندس اردبیلی - یک از مشکلات است) معنی همی این است که از آن ترقیات صرف نظر کنند چنانکه در بسیاری از شهر های ایران شده است که از قانون

است . یک مشت مردم سود پرست اقتادانه بجان مردم بروجرد و کشاورز بروجرد دی پول را با رج تومانی بقران باینها تنزیل میدهند و واقفاً تاسیس بانک کشاورزی از ضرورت بسیار مفید در شهر بروجرد ر با راه ۸ ریال موجودی هفت میلیون ریال فرض بشود در چند تحویل داده اند جناب آقای ذوالفقاری از آقایان معذرت می خواهم بنده ناگزیرم وارد بحثی بشوم چون این ارقام و اعداد همانطوری که همکار محترم آقای خلعتوری فرمودند باید مورد بحث و تدقیق قرار بگیرد ۱۰ اگر این مملکت مملکت رقم و عدد نباشد ما نمی توانیم پیشرفت کنیم اصولاً مردم بروجرد مثل همه جای ایران با مأمورین دلسوز و درستکار احترام میگذازند و از مأمورینی که او جادین صفات نباشند بیزاره متفرند کلیه شکایتهائی که در عرض این یکسال و نیم بنده رسیده است هم از نامه و تنگراف و اشخاصی که آمده اند و رفته اند از این حقیقت حکایت می کند بنابراین مردم بروجرد ما بلند بدانند از طرف دولت و کلیه دستگاه های مربوطه این تنزل و انحطاطی که موجودی شهرداری به ۸۰۰ ریال تنزل می کند هفت میلیون ریال مقرر می شود بجه دلیل است . طبیعی است که خواهان مؤاخذة از متصدیان هستند که اسباب این تنزل را فراهم آورده اند مردم انجام باینده از طرف کلیه دستگاه های مربوطه مأمورین ترقیخواه و درستکار که متوبات ملوکانه را اجرا کنند اعزام شود آقای ذوالفقاری اشخاصی که دنبال کار باین طرف و آن طرف میروند اینها برای مردم شهرستانها نمیشود مفید واقع شوند بنده عقیده دارم مأمورین وزارت کشور و حسن انتخاب آنها نقش مهمی در حسن اداره و ترقی شهرها و خوش بینی مردم امروز بازی می کند و وزارت کشور از توجه این نکته نباید غافل باشد مشی سیاسی هر فردی در این مملکت باید از روش ملت دوستانه شخص شخص شاهنشاه سرمشق بگیرد و بر اساس تربیت و شفقت باشد نه بر اساس اجاجت و کشمکشهای اداری (صحیح است) حق را باید تشخیص داد و پرسند ولو اینکه بیان حق بزبان بیعتداری مثل بنده جاری شود آرزو داشتم در این موقع که با این عرایض آقایان را تصدیع دادم می توانستم از وزارت کشور هم برای حسن انجام وظایف وجدانی و اداری که در شهر بروجرد بعهده داشته تشکر کنم ولی با کمال تأسف باید امید آینده باشم و این تشکر را اجاباً بیهود مگوول نمایم . از بانک ملی ایران که تصمیم گرفته اند بانک کارگشائی در بروجرد تاسیس کنند و ساختمان جدید بانک را از سال آینده شروع نمایند تشکر میکنم .

ارباب - اینجا صحبت از رفع غائله بلوچستان و شهادت سه نفر از اصیل ترین

مردم بلوچستان شد (صحیح است) بنده خواستم برای مزید استحضار خاطر آقایان عرض کنم فدکاری طایفه مبارکی و لاشاری در بلوچستان بایستند اندازه بود که يك وقتی داماد خودشان متمرّد شد و علیه داماد خودشان جانبازی کردند (احسن است) در قضیه اخیر هم اینها از مجلس بیرون آمدند و بعضی شاه دوستی و وطنی ستی رفتند جانبازی کردند و چند نفر از رشید ترین افراد بلوچستان در این راه شهید شدند بنده در این جا تقاضا می‌کنم جناب آقای ناصر ذوالفقاری در هیأت دولت مطرح کنند برای تشویق و تقدیر از این جانبازان برای عائله‌شان يك فکری، یک کندیوبک تقدیمی، یک کندیوبک هم نامی، یک کندیوبک (ذوالفقاری) اقدام شده

معاون نخست وزیر - (ذوالفقاری)
اقدام شده
رئیس - آقای دکتر رضائی
جناب آقای مهران قبل از بنده در اینجا فرمایشاتی فرمودند خیلی خستگی خردمندم زیرا در حقیقت فرمایشات ایشان يك مقدمه بسیار متناسب و مفیدی برای عرایض بنده بود، آقایان مسلماً مذاکرات روز چهارشنبه مجلس سنارا در جریان است فرموده اند در آن جلسه هنگام بحث لایحه شهرداری ها جناب آقای نکیر، فرمایشاتی فرموده اند و در جواب ایشان جناب آقای وزیر کشور راجع به موضوع عوارض بانانی فرمودند که بنده لازم میدانم در اینجا عرض فرمائش باشم. را از روی صریح و مستقیم مذاکرات مجلس سنای ثابت کنی، چون موضوعی است که مورد بحث بنده در این عرایض خواهد بود، جناب آقای وزیر کشور ضمن تأیید فرمایشات جناب آقای نکیر و ضمن اشاره بسازمان اتحادیه شهرداری ها و اینکه آن سازمان مشغول رسیدگی با مر عوارض شهر دارهاست فرمودند که آنچه که الان بطور اجمال بنده گزارش داده‌اند (گزارش را سازمان اتحادیه شهرداری داده است) در نظر است که تمام عوارض ملغی شود، فقط دو نوع عوارض گرفته شود یکی عوارض از املاک، مستغلات و یکی از پروانه کسب‌ها، ملاحظه فرمائید گفته اند در نظر است تمام عوارض ملغی شود فقط دو نوع عوارض گرفته شود یکی از املاک و مستغلات و یکی از پروانه کسب‌ها. (مهندس اردبیلی - یعنی در شهرداریها بنده (شود) در همان جلسه جناب آقای فضائی، ملاحظه دیگری که مطرح شد این بود که اصولاً وضع عوارض از طرف انجمنهای شهر مخالف و مغایر با قانون اساسی است استناد آقایان سناتورهای محترمی که باین مطلب اشاره فرمودند ناظر اصل هیچ‌کدام قانون اساسی بود و اگر آقایان محترم بخاطر داشته باشند همین مطلب در مجلس شورای ملی نیز عنوان شد و حتی طرحی

که خوشبختانه نعلاندنالش گرفته نشده است در اینجا تقدیم مجلس شورای ملی شد بنده با اجازه سرورزان گرامیم می‌خواهم راجع باین دو مطلب مطابق با مخالف قانون اساسی بودن عوارض شهرداریها و نوع عوارض شهرداری هادر اینجا بحث کنم مطالب اول راجع تطابق و یا مخالفت با قانون اساسی بودن عوارض شهرداریهاست. بعینه بنده این مطلب را به یاد می‌آوردیم که در آن امر کلی تر اینست که آیا اصولاً قوه مقننه حق دارد اختیاراتی را که طبق قانون اساسی به این قوه داده شده است بمرجع و دستگاه دیگری تفویض کند یا خیر، این امر کلی است که آیا قوه مقننه حق دارد حق خودش را بوسیله قانون، دستگاه دیگری تفویض کند یا خیر و اگر ما به این سؤال جواب مثبت بدهیم طبیعی است که وضع عوارض از طرف انجمن های شهر جنبه قانونی پیدا میکند چون طبق قانون شهرداری ها مصوب سال ۱۳۳۴ مجلس شورای ملی قوه مقننه به انجمن های شهر اجازه داده است که عوارض را وضع کنند و وصول کنند، اما اگر بسؤال می‌کنیم که در اینجا مطرح کردم جواب منفی بدهیم و بگوئیم که قوه مقننه حق ندارد قسمتی از اختیارات خودش را بدستگاه دیگری تفویض کند در این صورت ناگزیر هستیم اذعان کنیم که وضع و وصول عوارض از طرف انجمن های شهر و شهرداریها مخالف و مغایر با قانون اساسی است البته در این مطلب اخذ تصمیم با آقایان نمایندگان محترم وقوه مقننه است و بنده امیدوار هستم که در آتیبه نزدیکی انشاءالله آقایان نمایندگان محترم تصمیم لازم را در این باره اتخاذ فرمایند تا انشاءالله این مسئله که تا بحال چندین بار مطرح شده است برای همیشه حل شود ما به جهت دوچار این اشکال نباشیم، ولی بنده فقط قبل از گذشتن از این مطلب می‌خواهم یاد آور شوم که هر آینه ما بخواهیم به این سؤال که بنده مطرح کرده‌ام جواب منفی بدهیم در اینصورت ناگزیر هستیم قانون شهرداریها مصوب سال ۱۳۳۴ را يك قانون مغایر با قانون اساسی تلقی کنیم (ومن امیدوارم این موضوع مورد توجه جنابان آقایان سناتورهای ارکارت گیرد) در اینصورت ناگزیر هستیم بگوئیم آئین نامه و نظامنامه مجلس سنا مخالف و مغایر با قانون اساسی است چون قانون اساسی می‌گوید که نظامنامه مجلس سنا بایستی به تصویب مجلس شورای ملی برسد ولی مجلس شورای ملی در قانون، انتخابات سال ۳۲۸ بجلس سنا اجازه داده است که نظامنامه داخلی خودش را تصویب کند بدون اینکه مجلس شورای ملی در آن دخالت کند اگر بخواهیم به آن سؤال جواب منفی بدهیم در اینصورت تصویب نظامنامه مجلس سنا از طرف آن مجلس محترم

مغایر قانون اساسی خواهد بود و همچنین ناگزیریم اذعان کنیم که در آن صورت قوانینی که بتصویب کمیسیون مشترک دادگستری رسیده است و بعنوان قانون مرحله عمل در آمده است مغایرتی با قانون اساسی دارد همانطوری که عرض کردم این مطلبی است که بایستی آقایان نمایندگان محترم در پیش تصمیم لازم را اتخاذ فرمایند اما موضوع اصلی عرایض بنده نوع عوارضی است که مورد توجه جناب آقای وزیر کشور قرار گرفته و دو فرموده بودند که در نظر است تمام عوارض ملغی شود و فقط دو نوع عوارض یکی عوارض بر املاک و مستغلات و دیگری اشخاص فرموده بودند پروانه کسب و من فکر میکنم که ایشان لفظرا اشتباه فرموده اند و منظور شان عوارضی بر کسب و فروش است و آنچه که مشاوران بنده توصیه کرده اند همان بیزنس Business و سب تا کس Sale Tax هست ایشان نظرشان این بوده است که فقط این دو عوارض وصول شود. بنده از آن اشخاصی هستم که بعوارض املاک و مستغلات کاملاً معتقدم و فکر میکنم از عوارض بسیار خوب است ثانیاً از نقطه نظر اجتماعی و اقتصادی دارای منافعی است که شاید در حال حاضر بر جنبه مالیات رجحان داشته باشد و یکی از این فواید موضوع مبارزه با زمین بازی و جلوگیری از تخصص سرمایه بزمین بازی است که بنده فکر میکنم اگر انشاءالله موفق بشویم عوارض بر املاک و مستغلات را در شهرداری برقرار کنیم و بتوانیم وصول کنیم از این امر تا حدی جلوگیری شود و همچنین بنده معتقدم که عوارض بر کسب و فروش یکی از عوارض بسیار مناسب و مفید است و برای شهرداری تحصیل درآمد خواهد شد اما در اینجا اماست که موضوع صحبت بنده است اما بعقیده بنده هواید حاصله از این دو منجی که مورد توجه جناب آقای وزیر کشور قرار گرفته است به هیچ وجه منطقی نیستند که بتوانند این عوارض را منوع و مطلوب وصول کنند ملاحظه فرمائید امر ارزیابی املاک و مستغلات يك امر فنی است این تردید ندارد و اگر ما بخواهیم این عوارض يك عوارض عادلانه‌ای باشد باید يك سیستم روش فنی و دقیق ایجاد کنیم که آن اشخاصی که مثلاً در کنار بلوار نهر کرج ده هزار متر زمین دارد عوارضش عوارضی است که میریزد متناسب با قیمت باشد و عوارض پرداختی توسط او مساوی عوارضی که آن قواره یش که مسلماً قیمتش نصف آن است نباشد در این امر باید دقت شود لئامن فکر میکنم که شهرداریهای ما به هیچ وجه من الوجوه در حال حاضر مجهز نیستند

شده است يك مهمانخانه مدرن و تزیینی بسازد و زائرین را از شرم سافرخانه کثیف، تازه واردین شهر را از شر بیسکنی راحت کند (صدرزاده - و اگر شهرداری اقدام نکرده بود شاید سالها موقوف نمیشدند) اگر شهرداری بود به هیچ وجه من الوجوه نمیتوانستیم داشته باشیم در سبزوار ما موفق شده ایم با کمک سازمان همکاری بهداشت يك حمام بسیار مدرن بسازیم که همانطوریکه جناب آقای صدرزاده فرمودند اگر شهرداری اقدام نکرده بود تا چند سال دیگر ما محققاً صاحب يك همچو حمام بهداشتی نمیتوانستیم باشیم، با کمک سازمان برنامه و ماموق شدیم تمام خیابان های این شهر را اسفالت کنیم.

رئیس - آقای دکتر رضائی وقت نشانی در این امر بخصوصی جناب آقای وزیر کشور بایستی توجه خاص فرمایند چه شهرداریهای امروزه یکی از مهمترین عوامل پیشرفت کشور میتوانند باشند و بنده وقتی اینجا صحبت از شهرداری ها میکنم البته منظورم انجمن های شهر و شهرداران انتخابی است یعنی شهرداری بعنوان حکومت مردم بر مردم و آن حکومتی است که انجمن شهر انتخابی داشته باشد و شهردار را خود انجمن شهر انتخاب کند اینک از طرف وزارت کشور اعزام شود و امیدوار هستم و میدانم جناب آقای وزیر کشور در این امر دقت فرموده اند و جدیت میفرمایند که هر چه زودتر انجمن شهر تشکیل شود و تمام شهر های ما صاحب انجمن شهر و شهردار انتخابی شوند (صدرزاده - بخصوص تهران) تجربه چند ساله اخیر که بعضی از شهرهای ما صاحب انجمن های شهر انتخابی بوده‌اند و شهرداران انتخابی نشان داده‌اند که شهرداریها یکی از مؤثرترین و مهمترین وسایل سیردن کار مردم بر مردم است که خوشبختانه مورد توجه خاص شخص اعلی حضرت همایون شاهنشاه میباشد و میتوانم باشد و می‌خواهند اقدامات بسیار مفیدی بفتح مردم انجام بدهند چرا برای اینکه در حقیقت اینها يك حکومت نزدیک مردم هستند و میتوانند احتیاجات مردم را کاملاً حس کنند و از نزدیک بدون اینکه کاغذ بازی در کار باشد و اشکالات اداری زیاد داشته باشد در صدور رفع احتیاجات مردم بر میآیند (مهران - بشرط اینکه مردم خودشان انتخاب کنند) بنده خوشبختانه افتخار نمایندگی يك حوزه ای را دارم که در این چندسال اخیر انجمن شهر انتخابی داشته ایم و سابقه نشان داده است که ما توانسته ایم با درآمدی که از محل های مختلف وصول کرده ایم اقدامات مفیدی بسیار عوارض خوبی است ولی به هیچ وجه من الوجوه کافی نیست و جناب آقای وزیر کشور بایستی در این قسمت توجه فرمایند که شهرداریها اجازه داده شود که عوارض دیگری وصول کنند.

۳. بیانات آقای رئیس راجع بمنع قانونی وضع عوارض بوسیله انجمن های شهر و وزارت کشور
رئیس - نسبت به بیاناتی که آقای دکتر رضائی راجع بوضع عوارض از طرف انجمن های شهر و در غیاب انجمن قائم مقامش وزارت کشور کردند باید خاطر آقایان را مستحضر کنیم که این یکی از قوانینی است که با آن اختیارات غیرقانونی مصدق تهیه کرد (صحیح است) و من مکرر عقیده خود را راجع بآن قوانین گفته‌ام و در صورت مجلس ما هم ضبط است که تمام قوانین اولی است و نمیشود قبول کرد ولی دولت بعنوان اینکه کارهایشان معطل میماند تقاضا کرد کمیسیون مشترک تشکیل شد و اینها بطور آزمایش انجام شد و بعد هم باید بجلس بیاید، قانون شهرداریها هم یکی از همان قوانینی است که تا بحال نیامده است الان گویا در مجلس سنا مطرح است، البته وقتی بمجلس شورای ملی آمد بسته بنظر آقایان است هر تصمیمی که بر طبق قوانین موضوعه و بالاخص قانون اساسی باشد اتخاذ خواهند کرد (مهندس بهیانی - يك طرحی هم تقدیم کردیم) آقای

رئیس - بنده سه فقره شکایات است تقدیم میکنم.

۴. اختصار نظامنامه آقایان دکتر حسن افشار و مهندس فروهر طبق ماده ۲۸ آئین نامه
رئیس - وارد دستور میشویم، آقای دکتر حسن افشار - بنده يك اخبار قانونی دارم.

رئیس - طبق چه ماده‌ای؟

دکتر حسن افشار - طبق ماده ۲۸

رئیس - راجع به طرح است؟

دکتر حسن افشار - بلی

رئیس - فرمائید

دکتر حسن افشار - اخبار من راجع بطرحی است که در سه ماه قبل از طرف فرا کسیون پارلمانی حزب مردم راجع به جلوگیری رسیدگی بوضع اخراج کارگران کارگاهها تقدیم مجلس شورای ملی شد و کمیسیون کار و کمیسیون دادگستری ارجاع گردید، در کمیسیون کار بحث این طرح تمام شد گزارش آن تهیه شد و يك جلسه در کمیسیون دادگستری رسیدگی این طرح را بمجلس تقدیم خواهد کرد کمیسیون دادگستری از رسیدگی به این طرح خودداری کرد که دولت لایحه اش را تقدیم کند ولی همانطوری که بنده در جلسه اول هم عرض کردم...

رئیس - این بیانات مربوط باخطار نیست، شما فقط باید بگوئید که اختار این است، دیگر توضیح ندارد.

دکتر حسن افشار - همین را می-خواهم عرض کنم که بیش از سه ما این قضیه طول کشیده است و استدعایم اینست که در مجلس مطرح بشود.

رئیس - طرحی که تقدیم شده است بکمیسیون کار رفته و حالا در کمیسیون دادگستری است من از اعضاء کمیسیون دادگستری خواهش دارم که زودتر باین موضوع رسیدگی کنند، آقای مهندس فروهر - بنده طبق ماده ۲۸ اختار قانونی دارم.

رئیس - همین بود که گفتند، ماده ۲۸ برای طرحها است.

مهندس فروهر - مطلب بنده غیر از آن است اگر اجازه فرمائید از همین جا عرض می‌کنم.

رئیس - نه، بیایید اینجا.

مهندس فروهر - آقایان نمایندگان محترم مستحضند که بنده سه مرتبه در تاریخ سه شنبه ۳۰ مهر ماه، پنجشنبه ۳۰ آبان و یکشنبه اول دیماه راجع بلایحه دولت برای ازدیاد سرمایه های بانکهای کشاورزی و ساختمانی رهنی اختار نظامنامه ای کردم، متأسفانه با وجود دستوراتی که رؤسای محترم در غیاب ریاست مجلس، آقایان نواب محترم دادند هنوز این موضوع در دستور مجلس قرار نگرفته، بنده لازم توضیح نمیدانم که مهمترین کار این ممالک امور کشاورزی است (صحیح است) کشاورزان تمام شهرستانها چشم براه مرکزند که این اضافه سرمایه بیاید و صندوقهای روستائی پول بدستشان برسد و بانکهای ساختمانی رهنی هم پول بدستشان بیاید که فکر میکنم برای مردم بی خانمان بکنند این تقاضای همه است و این هم هفتاد و پنج درصد باید در شهرستانها مصرف بشود بنده تعجب میکنم با وجود سه خطاری که شده است، سه ماه میگذرد این قانون مهم افتاده بکمیسیون بازی، بنده از مقام ریاست معظم مجلس استدعا میکنم امر فرمایند این کمیسیون بازی خانم پیدا بکنند خود قانون خیلی مهم است گزارش آن بیاید به مجلس این ازدیاد سرمایه صورت عملی بخودش بگیرد مردم محروم و کشاورزان مالک افلا از مزایای این قانون بهره مند شوند.

رئیس - این در کمیسیون است، گفتگو ندارد که باید زودتر گزارش آنرا بدهد خود آقایان هم عضو کمیسیون هستند رئیس کمیسیون مربوطه زودتر کمیسیون را تشکیل بدهد در هر دو قسمت زودتر تمام بشود. آقای دکتر شاهکار

دکتر شاهکار - بنده خواستم عرض کنم که کمیسیون دادگستری باین موضوع که آقای دکتر افشار فرمودند تذکر کرد و اظهار تذکر دادند دولت گفت که من هفته آتی به این لایحه را خواهم داد، این بود که اعضاء کمیسیون دادگستری گفتند که حالا که لایحه جدیدی دولت خواهد آورد بنا بر این ادامه کار ما معنی ندارد، تذکر آقای دکتر افشار بسیار صحیح بود ولی تقصیر کمیسیون دادگستری نیست، دولت قولی داد و انجام نداد

رئیس - دولت اگر اقدام نکرد شما بوظیفه خودتان عمل کنید و بمجلس تقدیم کنید، آقای دکتر بینا

۵. تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای دکتر بینا
دکتر بینا - سوالی است از وزارت راه راجع بر اعمای آذربایجان

رئیس - آقای مشایخی

مشایخی - همانطوریکه فرمودید لایحه ازدیاد سرمایه بانکها در کمیسیون بودجه و کمیسیون دارائی کارش تمام شده راپریش آماده تقدیم بمجلس شورای ملی است.

۶. قرائت اسامی اعضاء منتخبه از کمیسیونها
رئیس - جهت کمیسیون رسیدگی بلایحه سازمان وزارتخانهها قرائت می شود خواهش میکنم فوراً، یعنی بعد از جلسه اگر موفق بشوند تشکیل جلسه بدهند و رئیس و نایب رئیس و مخبر و منشی خودشان را انتخاب کنند.

(شرح زیر قرائت شد)
مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی، بنا بدستور آن مقام محترم شانزده کمیسیون دائمی مجلس شورای ملی در تاریخ ۲۳ و ۲۴ دیماه ۳۶ تشکیل گردیده و از هر کمیسیون سه نفر برای عضویت کمیسیون خاص مربوط بلایحه سازمان وزارتخانهها، شرح ذیل انتخاب شدند:

کمیسیون بودجه آقایان: جلیلی، بوربور، دکتر رضائی

کمیسیون دادگستری - آقایان: طباطبائی قمی، صدرزاده، امیربختیار

کمیسیون دارائی - آقایان: صفاری باقر، بوشوری، مشایخی

کمیسیون انحصارات و گمرکات آقایان: صارمی، دادگر، معینزاده

کمیسیون کشور - آقایان: سراج - حجازی، مهندس سلطانی، مهندس دهستانی

کمیسیون فرهنگ - آقایان: دکتر بینا، دولت آبادی، سعیدی

کمیسیون بهاداری - آقایان: دکتر سعید حکمت، دکتر آمدی، دکتر شفیع امین

کیسیون راه- آقایان؛ مهندس فروهر مهندس بهبودی دشتی کیسیون کشاورزی- آقایان؛ خزیمه علم- بیات ماکو- شادلو- کیسیون بازرگانی- آقایان؛ خرازی بزرگ- یاب- عمیدی- نوری- کیسیون صنایع و معادن- آقایان؛ شادمان- مسعودی- دکتر فریدون افشار کیسیون رست و تلگراف- آقایان؛ صراف زاده- مهندس شبلیانی- برومند کیسیون نظام- آقایان؛ اعظم زنگنه- قوام- عباسی کیسیون امور خارجه- آقایان؛ انتهاج- دکتر امیر حکمت- دکتر ضیائی- کیسیون امور استخدام آقایان؛ دکتر جهانشاهی- فضائی- فولادوند کیسیون امور اجتماعی و کار- آقایان؛ دکتر حسن افشار- سلطانمراد بختیار- مهندس هدایت

۷- طرح گزارش ارزش کمیسیون بودجه دائره تقاضای اعتبار جهت اضافات ۱۳۳۵ کارمندان و مخارج ضروری بعضی از وزارت تخانهها

رئیس- گزارش کمیسیون بودجه راجع بپرداخت اضافات کارمندان دولت در سال ۳۵ مطرح است، قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه ۱۵ دیماه ۱۳۳۶ با حضور آقای وزیر دارائی و آقایان معاونین وزارتخانه های مربوطه لایحه اجازه پرداخت تفاوت اضافات سال ۳۵ کارمندان دوتایه و خدمتگزاران جزء واضافه اعتبار بعضی از دستگاههای دولتی را مورد شورورسیدگی قرار داده و بشرح زیر اصلاح و گزارش آنرا جهت تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده ۱- بوزارت دارائی اجازه داده می شود تفاوت اضافات استحقاقی سال ۱۳۳۵ کارمندان دوتایه و خدمتگزاران جزء وزارتخانه ها و ادارات دولتی را که احکام آنان در سال مزبور صادر شده یا میشود و علت فقدان اعتبار در بودجه های تفصیلی سال ۱۳۳۵ تاکنون پرداخت نشده از تاریخ استحقاق از درآمد عمومی سال جاری کشور بحساب صرفه جوئی های بودجه جاری کشور بصورت مستقیم پرداخت شود

ماده ۲- بوزارت دارائی اجازه داده می شود مبلغ شصت و سه میلیون و چهار صد هزار ریال اضافه اعتبارات مورد نیاز بعضی از دستگاههای دولتی را بشرح زیر:

الف- وزارت کشور؛ اصلاح بودجه تأمین نمایندگی بود حاصله را نیز از محل صرفه جوئی های بودجه سال ۱۳۳۶ کل کشور پرداخت کنند

ماده ۲- بوزارت دارائی اجازه داده می شود مبلغ شصت و سه میلیون و چهار صد هزار ریال اضافه اعتبارات مورد نیاز بعضی از دستگاههای دولتی را بشرح زیر:

الف- وزارت کشور؛

ب- اداره کل هواپیمائی کشوری؛

۱- بابت کمک به باشگاه هواپیمائی کشوری جهت خرید طیاره های مشقی ۲۵۰۰۰۰۰۰ ریال

۲- بابت هزینه پذیرائی از مهمانان عالی مقام خارجی بوسیله اداره کل هواپیمائی کشوری ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال

ج- مؤسسه یونسکو؛ برای مطالعه در مناطق خشک و کم بار و تهیه مقدمات اجرای کار در سال جاری ۵۰۰۰۰۰۰ ریال

د- ضرابخانه شاهنشاهی خرید ماشین آلات و لوازم مربوط به ضرب مسکوک زر و عوارض گمرکی و هزینه اعزام امور بخارج از کشور جهت خرید و حمل آنها ۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال

ه- اعتبار دولت؛ برای مخارج احتمالی دولت تا آخر سال ۱۳۳۶ پیش بینی میشود ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال

جمع کل ۶۳۴۰۰۰۰۰۰ ریال از محل درآمد عمومی کشور بحساب صرفه جوئی های بودجه سال جاری پرداخت نماید

مخیر کمیسیون بودجه- مشایخی رئیس- کلیات مطرح است آقای دکتر شاهکار

دکتر محمدشاهکار- همکاران معترم لایحه ای که در پیشگاه آقایان مطرح است مقدمه یک تحولی ناممکنست تلقی شود و من چون در ظرف مدت وقت کمی که دارم برای آقایان بک مقدار اعداد خواهد گفتم اینست که معمولاً حرف یک قدری خسته کننده خواهد بود ولی می توانم از این اعدادی که خواهم گفتم بک نتیجه ای بگیرم که یکی از وظائف اصلی قوم منته و مخصوصاً مجلس شورای ملی است من عقیده ام اینست که وظیفه هر فرد اجتماعی و آن کسی که انصاف سب بقامه و پیشرفت جامعه است و بقول رفیق عزیزمان آقای علامه یابیه دادودهدل جهانست خیلی کارهای مفید و خیلی قدمهای مؤثر در زمان سلطنت اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی برداشته شده است (صحیحست) که اگر این مطالب مورد توجه

قرار نگیرد شرط بی انصافیت (صحیحست) اگر بطور فحش ما بخوایم بعضی از آن ها اشاره کنیم در رأس همه این مطالب را بگذاریم که مقاومت در مقابل حزب خائن منحل نموده و سر کوبی اینها یکی از بزرگ ترین قدمهایی بود که برای بقا این مملکت شد (صحیحست) مطلب درم عبارت از گومک بهداشت عمومی و گومک بهداشت کشوری است که شخص شاه از جیب خودش میبلوینها تومان داد که من حالا تمدد صحیحش را در نظر ندارم. مطلب سوم توجه مخصوصی است که شاه بفرهنگ و وضعیت محصلین فرمودند و میگویند (صحیحست) و در این مملکت که دارد فرهنگ جلو میرود وضعیت تحصیل پیشرفت میکند این بک نور افکنی است از برای ترقی مردم و این واقعا مرفهون توجه و علاقه صمیمانه شخص شاهنشاه است (صحیح است) سرکشی بولیات و رسیدگی با امور مردم دور افتاده، اینهم یکی از قدمهای مؤثر است توجه با امور خیریه که دو خواهر شاه و علیاحضرت ملکه هم در رأس اینها هستند این قسمت هم از امور رست که مانعی توایم نادیده بگیریم و بگوئیم در زمان اعلیحضرت کارهای زیادی شده است، نخیر شده است، ولی انتظار ما این است که باز هم بشود و ادامه پیدا کند (بوربور- خودمانهم باید بگیریم) البته خودمانهم باید بگیریم؛ لایحه ای که امروز مطرح است در ماده یک این لایحه بک اعتباری در حدود چهار و نیم میلیون تومان از آقایان میخواهند یعنی عدد تعقیبش ۴۵۰۰۰۳۲۰ تومان است اگر این قانونیکه در اسفند ۳۰ گذشت که اگر داده نشده باشد بهیچ کدامشان و قرار بشود بکلیه آنها بپردازیم یک عددی میشود در حدود چهار و نیم میلیون تومان یعنی هده کار- مندان جزیکه حالا بطور تفصیل برهشتان میرسانم وقتیکه ما ضرب در ۱۷۰ تومان بگیریم میشود چهار میلیون و پانصد و پنجاه و پنج هزار تومان، من استدعا میکنم که آقایان بوضعیت عددی کارمندان دولت توجه بفرمایند تا با بودجه کل کشور و خدماتی که انجام میشود ببینیم از این حیث در چه موقعیتی هستیم، مملکت ما هنوز متأسفانه عادت به استانیستیک و عهد نکرده است این را من بارها گفته ام، و مادامی که برای اخذ تصمیم صادر مقابل اعداد نپاشیم که اعداد با ما صحبت کنند عوض سفسطه و حتی منطق (چون هیچ منطق بالاتر از عدد خشک نیست) مامی آتییم بک تصدیق میگیریم، امروز آقایان شما با بودجه ای که تصویب میکنید، ۱۳۵۰۳۳ نفر کارمندیکه از بودجه دولت یول میگیرند حقوق می دهید، از این اشخاص ۲۷۲۲۰ نفر پایه اداری دارند ۵۷۳۵ نفر بیمانی هستند ۱۶۸۲ نفر پایه قضائی دارند ۲۷۵ نفر استادند ۲۶۳ نفر دانشیارند ۴۰۱۹ نفر دبیرداریم ۱۶۳۹۸ نفر آموزگار داریم ۵۹۲۹ گومک آموز- کار داریم ۱۹۴۲ نفر یز شک بیکم ۹۰۲ تا یز شک دوم ۱۷۹۶ یز شکیار ۱۷۲۱۴ آموز گاریبیمانی ۴۸۶ دبیریمانی ۲۵۸۰ نفر کارمندان دون پایه و ۳۷۹۶۱ نفر خدمت- گذار جزء ۱۱۸۱ نفر هم راننده و تلفونچی البته وقت بمن اجازه نخواهد داد که مقایسه ای بکنم بین این اعداد و نسبت اینها را تعیین کنم که ما چند نفر استاد داریم چند نفر قاضی داریم و چند تا کارمند جزء داریم این شرف را گفتم برای اینکه آقایان اگر مطالعه فرمودند بک تابلو گرافیکی بکشند و بعد مقایسه بکنند و بعد نتیجه را با آن بسنجند البته این عدد ۱۳۵۰۳۳ نفر این عدد غیر از کارمندان وزارت جنگ یعنی دستگاه انتظامی و ژاندارمری و کمیسیون های سرحدی و سازمان امنیت و ایسپانهاست یعنی افراد شهر بانی محسوب شده است در این عدد ولی وزارت جنگ، ژاندارمری و کمیسیونهای سرحدی و سازمان امنیت و ایسپانها که از بودجه دولت حقوق می- گیرند در این عدد نیامده است (نیور تاش- بانکهها هم جزء اینها است؟) البته این شرف را من بشما نمی توانم بدهم بدو دلیل دلایل اولش این است که من خود نمی- دانم و دلیل دومش هم این است که آقای مهدی ارباب نباید بدانند، این آن مقداری است که میدانیم ولی قطعاً بیشتر از مقداری است که عرض کردم، اعضاء سازمان برنامه، شرکتها، بانک ها هم محسوب نشده است پس اگر عدد کارکنان سازمان برنامه و شرکتها و بانکها را هم بگیریم ۶۰ هزار نفر که مطمئناً بیشترند با آن ۱۴۰ هزار نفر که اضافه کنید دویست هزار نفر میشود، البته من نمایندگان مجلس را هم حساب نکردم که بایستی بحساب بیاید بعلت اینکه آقایان معترم هم از بودجه کل کشور پول میگیرند، مجموع این اعداد میشود دویست هزار نفر در مقابل وزارت جنگ ژاندارمری و شهر بانی و پلیس و کمیسیون سرحدی و قوای انتظامی دیگر هم داریم اگر جمعیت ایران را ما بیست میلیون نفر بدانیم بطور قطع در حدود ۱۶ میلیون نفر برای حفظ آبرو خواهیم گفت که این ۱۶ میلیون نفر زارع و کشاورزند بنا بر این می ماند چهار میلیون نفر از این چهار میلیون نفر، (شیر مبالغه نیست) حد اقل ده درصد کارمند حقوق بگیر از بودجه دولت داریم از من خواهید پرسید که این زیاد است یا کم است، این مطلب را من نمی توانم جواب بدهم مگر اینکه بگویم راندمان کاری که اینها انجام میدهند، مقدار کاری که اینها پس میدهند کم است یا زیاد است در اصل ماده اول این گزارش کدام بی انصافی می تواند بگوید ده تومان

که عبارت از این است که ده تومان در ماه بیک کارمند جزئی که خودش هست و زنش هست و چند نفر عائله ما باین اجازه پرداخت ندهیم، قانون را در اسفند ۳۵ گذرانیم و حتی مشمول ۳۴ هم کردیم متأسفانه دستگاه خالی خزانه نتوانسته بدهد حالا حتماً آقای انواری مجلس را پیدا کرده که آمده و میخواهد بپردازد و ما هم باید کمک کنیم و تصویب کنیم که هر چه زودتر پرداخته شود و اگر تا بحال نپرداخته اند علتش این بوده که نتوانسته اند، بنابر این در اصل این مطلب که ده تومان بیک کارمند جزء طبق قانونی که تصویب شده پرداخت بشود حد اقل حرف این- آقایان این خواهد بود که هر چه زودتر بپردازند اگر بفرمایند که کم است علت این است که بیش از این نمی توانیم اشکال در این نیست آقایان، اشکال کار ما در بک مطلب اساسی دیگری است و آن این است که ما فرود را برای کار در نظر نمی- گیریم، یعنی اگر جناب خدمتبری بک این عدد ولی وزارت جنگ، ژاندارمری و کمیسیونهای سرحدی و سازمان امنیت و ایسپانها که از بودجه دولت حقوق می- گیرند در این عدد نیامده است (نیور تاش- بانکهها هم جزء اینها است؟) البته این شرف را من بشما نمی توانم بدهم بدو دلیل دلایل اولش این است که من خود نمی- دانم و دلیل دومش هم این است که آقای مهدی ارباب نباید بدانند، این آن مقداری است که میدانیم ولی قطعاً بیشتر از مقداری است که عرض کردم، اعضاء سازمان برنامه، شرکتها، بانک ها هم محسوب نشده است پس اگر عدد کارکنان سازمان برنامه و شرکتها و بانکها را هم بگیریم ۶۰ هزار نفر که مطمئناً بیشترند با آن ۱۴۰ هزار نفر که اضافه کنید دویست هزار نفر میشود، البته من نمایندگان مجلس را هم حساب نکردم که بایستی بحساب بیاید بعلت اینکه آقایان معترم هم از بودجه کل کشور پول میگیرند، مجموع این اعداد میشود دویست هزار نفر در مقابل وزارت جنگ ژاندارمری و شهر بانی و پلیس و کمیسیون سرحدی و قوای انتظامی دیگر هم داریم اگر جمعیت ایران را ما بیست میلیون نفر بدانیم بطور قطع در حدود ۱۶ میلیون نفر برای حفظ آبرو خواهیم گفت که این ۱۶ میلیون نفر زارع و کشاورزند بنا بر این می ماند چهار میلیون نفر از این چهار میلیون نفر، (شیر مبالغه نیست) حد اقل ده درصد کارمند حقوق بگیر از بودجه دولت داریم از من خواهید پرسید که این زیاد است یا کم است، این مطلب را من نمی توانم جواب بدهم مگر اینکه بگویم راندمان کاری که اینها انجام میدهند، مقدار کاری که اینها پس میدهند کم است یا زیاد است در اصل ماده اول این گزارش کدام بی انصافی می تواند بگوید ده تومان

موقعیکه مالدارالفنون آدمیم بیرون ۴۳ نفر بودیم ۲۰ نفر هم در مدرسه دیگری بود که دیپلمه میداد بیرون مجموع صد نفر امسال شما ۱۶ هزار نفر دیپلمه بیرون خواهید داد بکدانه از این دیپلمه ها حاضر نیست که برود در کارخانه بلور سازی برود در بک کارخانه نجاری برود در بک کار- خانه حریر بافی شروع بکنند بکار کردن چرا؟ برای اینکه دستکریتیو جبر و تاریخ جنگهای رم و چگونگی رودخانه های ممالک مختلفه را با یاد دادند و در مغش را بر- کرده اند خود را با بهره علوم میداند افلا این است که میخواهد رئیس بک اداره ای بشود (صحیح است) اما اگر در مدرسه بگویند از روشیه وسائل کار وسیله نقاشی غیره یا با ماشین و برق آشنایش کرده بودند امروز میدانست که باید پرودنشان کار کاری که بنیتیه برسد آن مقدمه ای که عرض کردم برای این بود و همانطوریکه آقای پرفسور جمشید علم رفیق عزیزم گفت همه ما باید کار کنیم درست هم گفت من امروز از پشت تربیون بک زنک خطری میکشم برای آقایان شما با این سیل محصلین دیپلمه چه خواهید کرد؟ ندر دانشگاه جا می توانید بفرستید ندر مشاغل که بدرد اینها بخورد قانون هم گذرانده اند که مستخدم قبول نکنید پس اینها را در کجا جامیدهد؟ اینها مستقیماً مشتریهای سر لشکر آموزده نیستند این مطلب را وقت بکنید فرزندان این مملکت خائن نیستند بگدای متعال نیستند آقا اگر سنگی بیچارگی ندانم کاری اینها را منحرف خواهد کرد شما آقایان مریض را ما لجه کنید نه مجازات برای این کار حالا که طرز استخدام مطرح است حالا که این کمیسیون تشکیل شد حالا که مامی آتییم مقداری از وقت مجلس شورای ملی را میگیریم از برای اینکه ده تومان بیک کارمند جزء دون پایه بپردازیم بیا بیک فکر اساسی بکنید بیا بیک منحرف بکنید این سیل خراب کننده ای که این مملکت را تهدید خواهد کرد چندی پیش من شنیدم بکنفری از این آقایان گفته بود باید در دانشگاه حقوق را بست یا عبارتی از این قبیل یا در دانشگاه ادبیات را باید بست (پرفسور علم- چنین چیزی نگفت) شنیدم آقای دکتر، من که د کتر حقوق هستم در نتیجه با حرف او موافقم چی میخواهم بگویم؟ میخواهم بیرون بدمی آتییم دست رئیس مجلس را که ده تومان اضافه حقوق بدهیم آنرا تصویب کنید از اول اگر بیکار بار بیرونیم احتیاجی باین کار نخواهیم داشت بچه های ما باید آماده بکار شوند در این مملکتی که در وسط ترقی است یعنی هر روز دارد پیشرفت میکند بخدا امکان کار در هیچ

کشوری الان بیش از ایران نیست جاده می سازند سد می سازند همه کس هم در فعالیت است امکان همه جور فعالیت هم هست در اروپا الان همه چیز بر شده است دیگر جای برای دایر کردن کارخانه بظری سازی نیست چه سادتر است که ما در بک مملکتی هستیم که تمام نشون و ابواب و فعالیت برای ما باز است اما ما چی بیرون می دهیم؟ هی آقای فلسفه، آقای حقوق، آقای اداری و این اشخاصی که بیکارشان می کنیم، بعد بک نفر مطالعه کار که می خواهد بک مهندس استخدام بکنند باید برود خارج، این نتیجه این برنامه هاست که اینطور جوانان ایران را عاطل و باطل می بکنیم. آقایان نمایندگان چندتا کاغذ برای شما می آیداز برای اینکه عاجزانه استدعا داریم در تبصره ۴ قانون استخدام مقرر بفرمائید از سال ۱۳۲۰ این قانون مشمول بشود از برای اینکه ماهی ۱۰ تا ۱۵ قانون بحقوقش اضافه بشود و البته اوج دارد، به او ایراد نیست، اما طرز کار کردن، طرز فعالیت طرز زمان در آوردن و شروع یعنی علت غائی خلقت که ترقی و پیشرفت بشر است در این کشور از نظر فرهنگ رعایت نمیشود، خواهید گفت که تقصیر وزیر فرهنگ است؟ بیچاره من الوجوه، تقصیر اولیاء وزارت فرهنگ است؟ بیچاره من الوجوه باید این تکامل نزدیک بشود بگویم انقلاب، باید این تکامل در این مملکت درست بشود، برنامه فرهنگی ما هنوز مال ۱۹۰۴ است آقایان و حال آنکه ماسد سازی میکنیم، جاده سازی میکنیم، کارخانه وارد میکنیم، دستگاه تولیدیون می خواهیم وارد کنیم، باید تمام راز خارج وارد کنیم، استدعا میکنم در موقعی که آقایان قرائت فرمودند این اعدادی که من دادم این اعداد را مطالعه بکنند و بعد مقایسه بفرمایند با کارهایی که انجام می شود، هر وقت هر روزی که آمد پشت تربیون و یا هر نماینده ای آمد شرافتمندانه این مطلب را در نظر بگیرد بیرون ناصروزی دارائی گفت باید سعی کنیم تمام مردم با کارمندان دولت و با ما موری وزارت دارائی کم بشود، شما قدری فکر مری دارنده اینها خدای نکرده بدند؟ اینها بد نیستند اینها هم مثل ما هستند، برادران ما هستند سیستم غلط است شرافتی دستتان را بگذارید روی بک و لواتر ۲۲۰ یا بالاتر برق وارد بدنتان می شود می سوزاند، پس او تقصیری ندارد، آقا سیستم کار غلط است وقتی سیستم کار غلط شد آن وقت خود رئیس خانه می آید می گوید با اعضاء خانه من سرو کار نداشته باشید، هر روزی آقای نخست وزیر در جلسه خصوصی این مطالب را راجع به گمرکات تذکر دادند هر جا که شما دست بگذارید همین است، از

جوئی نیست اگر صرفه جوئی همت پس معلوم میشود که ما پول داریم و تمام اقلام خرجها را می توانیم بپردازیم یک مقدار هم صرفه جوئی بکنیم (مهندس هدایت - و بودجه مان هم متعادل است) و بودجه ما هم متعادل است اگر این بودجه هست وزارت دارائی می خواهد هم ماده اول رهم ماده دوم را از صرفه جوئی بدهد بنده نمی دانم که چرا شش هفت میلیارد در بودجه کسر نموده اند و حالا هم می گویند که سه میلیارد کسر داریم با اینکه در قانون بودجه یک همچو تبصره ای هم گذاشته شد یعنی خود دولت خودش را متعهد کرد که اضافه اعتبار نخواهد پس اگر این حرفها درست است پس صرفه جوئی نداریم و نمی توانیم از آن محل بپردازیم اگر صرفه جوئی بطور محقق داریم این را بما صریح بگویند و حقوق یک افرادی که ماهی ده تومان اضافه می دهید دو سال عقب ماندن و این مستخدمین و خدمتگزاران جزء در گوشه مملکت برای این مختصر چشم براه نباشند خدا شاهد است بنده یک نامه دارم یک طوماری فرستاده بودند یک صورت ریزی با تقسیم خرج زندگی و تطبیق با این حقوق که آدم گریه اش می گرفت با این حساب آنوقت ما ده تومان که میخواستیم با آنها بدهیم از دو سال پیش نمیدهیم و میگوئیم خزانه حالی است از دو سال پیش بمرمدم بگوئیم خزانه خالی است حالا بیایم از صرفه جوئی برداریم بدهیم و باسم تفاوت حقوق کارمندان دولت بیایم یک همچو جراحی به مجلس پیشنهاد کنیم که خود این ارقام قابل توجه است ملاحظه میفرمائید مایک پول زیادی یک اعتبار بزرگ می بنام سازمان برنامه برنامه هفت ساله داریم و در کمیسیون برنامه مهمترین بحثی که هست اختلافی که اغلب اتفاق می افتد بین بعضی از آقایان اعضای کمیسیون با مدیر عامل سازمان برنامه راجع بموضوع مطالعه بود که بحث میشد می گفتند اینهمه پول برای مطالعه نمی شود داد و نباید طرحها برود و مرحله اجرا برسد اما آنها معتقد بودند که کار علقه بدون مطالعه نمی شود کرد گفتیم بسیار خوب حالا که اینست که بنده میگویم ما اگر مطالعه امور عمرانی را متمرکز و متوقف در همان سازمان برنامه کنیم دیگر پول برای مطالعه در قانون بودجه مملکتی و در یک دستگاه دیگر یعنی چه؟ اینجا نوشته اند یونسکو، بسیار مؤسسه خوبی است کمال علاقه را هم بآن داریم و کارهای خوب هم کرده اما چیزی از شما میخواهند برای مطالعه در مناطق خشک و لم بزرگ و تهیه مقدمات اجرای کار در سال جاری پنج میلیون ریال تا اگر شما مطالعه برای مناطق خشک میخواهید بکنید خوب شما یک رقمی در بودجه سازمان برنامه دارید در یک فصلی که آقایان میدانید

مربوط بمطالعات امور کشاورزی است از آن فصل بگیرید و بدهید بسیار هم کار خوبی است همکاری هم بکنید باید هم بکنید یک مؤسسه بین المللی است اعتباراتی هم دارد از اعتباراتش هم بفتح مملکت استفاده میکنیم اما محل اعتبارات ریالیش را قبلاً مجلس طبق قانون معلوم کرده مجلس از قانون سازمان برنامه، از اعتبارات مربوط بفصل کشاورزی است برای یک همچو کاری که بنده هم معتقد لازم و مفید است و برای احتیاجات خودشان اگر رقمی ذکر کنند تصور میکنم بر خلاف تبصره پنج قانون است و نباید یک چنین چیزی را باین شکل بیاورند اینجا تا آنجا که بنده اطلاع دارم راجع باعتبار دولت من خوشوقتم جناب آقای دکتر اقبال در پشت این تریبون راجع باعتبار دولت توضیح دادند که این دولت اعتبارات دولتش را خرج کارهای دیگری نمیکند و خرجهای مصرحی است در قانون بودجه و این صراحت را دارد که صورت ریزش را میدهند مجلس و این پیدا است یک دولتی که آمد و میگوید من صرفه جوئی در اعتبارات دستگاههای دولتی و دستگاه خود میکنم و آن خرجهایی که میکنم بقدری بآنها مقدم و مسلم است که صورتش را میدهم بمجلس شورای ملی و تا حالا اعتبارات دولتی یک امر سری بوده که در اختیار نخست وزیر و رئیس دولت قرار داشته و با تصویب هیأت دولت خرج میشده البته طبق توافق و نظریاتی که ورزا داشتند خرج میکردند از آن طرف هم بنده اطلاع دارم که خرج دستگاه نخست وزیری در دولت جناب آقای دکتر اقبال بسیار کم شده بنده اطلاع دارم از یک شخصی که در حسابداری آنجا است شنیدم حالا نخست وزیری بیش از هزار و دویست، هزار و سیصد تومان در ماه بیشتر خرج ندارد در حالیکه در یک دولتی دوازده هزار تومان و در یک دستگاه دولتی سی هزار تومان مخارج نخست وزیر بود پس موقعیکه در دولت ما این اندازه دقت شده و صرفه جوئی شده بسیار خوشوقتیم و با یک چنین وضعی انتظار داریم که از اعتبارات دولت صرفه جوئی پیدا بکنیم بزخم جاهای دیگر بزنیم اما نباید انتظار داشته باشیم بنده - اعتبار دولت برای مخارج احتمالی تا آخر سال سی و شش ۴۶ پانزده میلیون ریال، این تناقض است دولتی که این صرفه جوئی را دارد بنده هم واقعا خوشوقت هستم از این جریان و معتقدم که باید از صرفه جوئی های خودش و از اعتبارات مربوط به خودش طوری عمل کند که ما بر بخوریم بیک موافقی که بر خلاف تبصره پنج قانون است که در آنجا هم البته خرج احتمالی قید شده است و سال هم آخرش است و بیشتر از دو ماه بآخر سال نداریم باین جهت بود که بنده خواستم در کلیات

این نکاتی که بنظر بنده رسیده است چون عضو کمیسیون بودجه و دارائی نبودم و این را در کمیسیون مطالعه نکردم. علم و جهانی که چنین لایحه ای باین کیفیت تنظیم شده ندانم، البته اگر توضیحات و دلایلی بود در لایحه که قانع کننده بود که این مخارج ضروری است و انحراف از تبصره پنج هم ندارد دست خود مجلس شورای ملی است که تبصره را لغو کند در یک مورد استثنائی خاصی روی ضرورت آن هم بسته است بنظر مجلس شورای ملی والا در حال حاضر با توجه بقانون بودجه کل مملکت و توجه باین لایحه ای که داده شده است بنظر بنده این اشکالات هست.

رئیس - آقای انواری بفرمائید.

معاون وزارت دارائی - (انواری) جناب آقای عمیدی نوری اساساً این اشکالی که فرموده راجع بلایحه، این اشکال نه بر خلاف مقررات است و نه برخلاف قانون یک لایحه ای دولت بمجلس تقدیم کرده که مربوط ببودجه است و یک اضافه اعتباری هم لازم دارد یک قسمت از صرفه جوئی برای پرداخت حقوق حقه مستخدمین جزء و یک قسمت هم برای مخارج ضروری که از درآمد کشور پیشنهاد شده است و این هم سابقه داشته است، اشکالی ندارد ولی چیزی که بود لایحه دولت تحت یک ماده بود ولی در کمیسیون بودجه پس از رسیدگی ما اینطور مقتضی دانستند که این لایحه تحت دو ماده عنوان شود ماده اول برای اضافات مستخدمین و ماده دوم راجع به احتیاجات دولت و اما راجع به تبصره ای که فرمودید این تبصره عیناً در بودجه ۳۰ هم بود جناب آقای عمیدی نوری، این روی احتیاجات مملکت است و نمی شود با قانون یا آن تبصره اگر احتیاجی بود آنرا آنرا تقاضا نکرد در حالی که اصل مجوز هم دست مجلس شورای ملی است اگر در آن قانون ملتی هست مجلس شورای ملی که میتواند آن منع را بردارد و مجاز کند در سال ۳۰ هم با بودن آن تبصره روی احتیاجات و ضروریات اضافه هائی خواسته شد و مورد تصویب هم واقع شد ولی اضافه هائی هست دولت چه بکنند با این مخارج ضروری و اضافی الزام دارد که بپردازد باید هم بپردازد و این مخارج را هم اگر توجه بفرمائید اساساً از مخارج ضروری و لازم است یک قسمت راجع بوزارت کشاورزی که توضیح خواهند داد طبق قانون بودجه برای پرداخت قیمت اتومبیل هائی است که برای فرمانداران و استانداران گرفته اند طبق آن مجوز پرداخت شده است تفاوتی پیدا کرده است کم آمده است و برای این کمی خواستیم مجوزی تحصیل کنیم یکی هم برای هزینه سفر فرمانداران است که آقای معاون وزارت کشور تشریف دارند

بعض آقایان میفرمایند برای چیست و یکی هم قسمت یونسکو است که او هم با سوانهی که آقایان میدانید باز بعضی میفرمایند برای مطالعه در قسمت هائی است که مقدمات کار فرام شده است یونسکو کمک میکند وزارت فرهنگ هم مطابق این اعتبارات دیگر که لازم و ضروری است برای خرید ۳۰ طیاره پرواز است برای آموزشگاه و ضرورت هم دارد با یستی که خرید یک نفر است و خیلی هم اهمیت دارد طیاره وسیله ای است برای تربیت آبانو و روحا حاضر کردن افراد برای اعزام بخارج و اگر اینها این کار را قبلاً در ایران نکنند نمیتوان آنها را فرستاد به امریکا برای تکمیل تحصیلات مجبورند این کارها را بکنند و یک قسمت خرید ماشین است برای ضرابخانه و این خوب مسکوک طلا که ما تا بحال یک ماشین هائی برای یک بهلوی نیم بهلوی و ربع بهلوی داشتیم حالا میخواهیم مسکوکان بالاتر ضرب کنیم یک قسمت از ماشینها هم تعمیر لازم دارد و یک کی میخواهند مجبوریم ماشین های ضرابخانه را راه بیندازیم قسمت دیگر مربوط باعتبار دولت است همانطور که ملاحظه فرموده اند اگر برای پذیرائی هائی که برای دولت پیش آمد و اشخاص برجستهای که بمملکت ما آمدند اگر صرفه جوئی نیشد شاید دوسه برابر این مبلغ میشد و اعتبار لازم داشتیم، با نهایت صرفه جوئی که در اعتبار دولت شده است این تفاوت را هم استدعا میکنم تصویب بفرمائید تا این مخارجی که شده است و با کم آمده است بتوانیم جبران کنیم

رئیس - آقای مهندس هدایت مغالبت بفرمائید. تأمل کنید آقای عمیدی نوری مخالف بودند.

مهندس هدایت - بنده در ماده ۲ مخالف هستم.

رئیس - آقای فضائلی

فضائلی - بنده در ماده دوم عرض دارم

رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی موافقم

رئیس - در کلیات موافقت بفرمائید

دکتر مشیر فاطمی - این لایحه در کمیسیون بودجه دقیقاً مورد رسیدگی واقع شده است بنده با اقلام مختلفی که اینجا دارد کاملاً موافقم فعلاً مخارج احتمالی دولت یک چیزی است که اصلاً نمیشود با آن مخالفت کرد برای اینکه اوضاع واحوال را خودمان دیدیم مهمان هائی آمده اند و یک هزینه هائی دولت دارد از قبیل خرید

ماشین آلات ضرابخانه که متافش میبرد و بخود دولت

این هم در حقیقت یک هزینه ای است که انتفاعی است بعد خودش ضررش را برمی کند ولی بنده در ضمن موافقتی که داشتم میخواستیم ببینیم که آیا تمام این مبلغ در سال جاری که فقط دو ماه به آخر سال است جهت اینکه وظایف را انجام میدهند قسمت دیگر که لازم و ضروری است برای خرید ۳۰ طیاره پرواز است برای آموزشگاه و ضرورت هم دارد با یستی که خرید یک نفر است و خیلی هم اهمیت دارد طیاره وسیله ای است برای تربیت آبانو و روحا حاضر کردن افراد برای اعزام بخارج و اگر اینها این کار را قبلاً در ایران نکنند نمیتوان آنها را فرستاد به امریکا برای تکمیل تحصیلات مجبورند این کارها را بکنند و یک قسمت خرید ماشین است برای ضرابخانه و این خوب مسکوک طلا که ما تا بحال یک ماشین هائی برای یک بهلوی نیم بهلوی و ربع بهلوی داشتیم حالا میخواهیم مسکوکان بالاتر ضرب کنیم یک قسمت از ماشینها هم تعمیر لازم دارد و یک کی میخواهند مجبوریم ماشین های ضرابخانه را راه بیندازیم قسمت دیگر مربوط باعتبار دولت است همانطور که ملاحظه فرموده اند اگر برای پذیرائی هائی که برای دولت پیش آمد و اشخاص برجستهای که بمملکت ما آمدند اگر صرفه جوئی نیشد شاید دوسه برابر این مبلغ میشد و اعتبار لازم داشتیم، با نهایت صرفه جوئی که در اعتبار دولت شده است این تفاوت را هم استدعا میکنم تصویب بفرمائید تا این مخارجی که شده است و با کم آمده است بتوانیم جبران کنیم

رئیس - آقای انواری بفرمائید

معاون وزارت دارائی (انواری) - برای استحضار جناب آقای دکتر بعضی میفرمایند که اصلاح مقدمات یک قسمت از این هافرام شده است خرید ماشینها دستور داده شده است برای اینکه ضرورت داشته اینکار شده یونسکو هم بنظر، برای خرید ماشین آلات ضرابخانه هم مقدمات فراهم شده دستور خرید داده شده است و مشغول مطالعه هستیم که قبل از اتمام سال بتوانیم وسایل را تهیه بکنیم که بتوانیم خوب مسکوک بکنیم و در دسترس مردم بگذاریم اعتبار دولت هم یک قسمت مهمش روی تعهداتی است که شده چون تعهد شده است تا چهارم که آن تعهدات را برادرانیم مطمئن باشید که اگر احتیاج نبود نمی خواستیم در این لایحه حداقل اعتبار اضافی را خواسته ایم

رئیس - آقای مهندس هدایت بفرمائید

مهندس هدایت - بنده خیال میکنم که فعلاً ما بایک لایحه بسیار جالبی روبرو شده ایم و خیال میکنم از لحاظ پارلمانی موضوع خیلی جالب توجه باشد (صحیح است) در آخر سال که بودجه سال ۳۶ از طرف دولت سابق تقدیم مجلس شد بنده بعنوان موافق بودجه صحبت کردم در آنوقت دولت مدعی بود که ما کسر بودجه داریم و بودجه ما متعادل است ما هم از این نظر دولت دفاع کردیم یعنی بنده امیدواری حاصل کردم که دولت با وصول اضافه درآمد کسر بودجه خودش را تأمین می کند بنده مواجبه شدم باینکه کراتی و صحبت هائی که کسر هفتگت بودجه داریم و راقدم بازنایند شده که حد اقل دو دست میلی و

تومان مادر سال ۳۶ کسر بودجه داریم حالا مواجبه میشویم باینکه لایحه ای که دولت داده است و در این لایحه میگوید که من یک مخارجی دارم که این مخارج حداقل ده میلیون تومان است و این مخارج را از صرفه جوئی های سال ۳۶ خود تأمین میکنم (سازمی - بسیار اساسی است) باین معنی که دولت باین لایحه خوشبختانه تأیید کسر ندارد (صحیح است) این باعث نهایت خوشوقتی بنده است و خیال میکنم که باعث خوشوقتی پارلمان است برای اینکه در این مملکت هی میگویند کسر بودجه وما خیلی خوشوقتیم که دولت با تسلیم این لایحه و تأیید او از طرف کمیسیون بودجه مجلس که این مطلب را زیرش خط می کشم و دوباره عرض می کنم و تأیید آن از طرف کمیسیون بودجه یکبار دیگر قبول کردند که دولت در سال ۳۶ کسر بودجه ندارد بلکه صرفه جوئی هم دارد (دکتر مشیر - فاطمی - اشتباه میفرمائید) یک مطلب اینجا باقی میماند جناب آقای عمیدی نوری و آن اینست که ممکنست اینطور استدلال بشود که نه آقا کسر داریم ولی خرج نمیکشیم یا آن خرج هائی که تصویب شده تصویب شده عبارت از آن خرج هائی که تصویب شده اساسی است یک خرج هائی که کمیسیون بودجه ما برای مملکت تصویب کرده آن خرجها باید بشود بنده اطلاع دارم نه این که بی اطلاع دارم که الان روی میز آقای خزانه دار ما درخواستها هم بنظر مانده حالا چه جور میشود خاصه خرجی میشود در مملکت هر ذره راجع به بودجه مملکت صحبت کردیم گفتیم آقا لایحه تفریح بودجه را بیاورید به مجلس این کار از وظایف دولت است و طبق قانون اساسی از وظایف حتمی دولت است و یکی از مواردی است که مجلس شورای ملی باید در آن نظر بدهد و دقت کند اما لایحه تفریح بودجه دولت را که ما نمی بینیم و ظواهرش نشان میدهد که دولت کسر بودجه ولی باطن امر نشان میدهد که کسر بودجه دارد پس فردا آن درخواست هائی که روی میز آقای خزانه دار مانده آنکه ایشان میخواهند خرج میکنند آنکه میخواهند خرج نمیکند آنوقت در کار مملکت یک خاصه و خرجی میشود (پرفسور اعلم - همیشه این طور بوده است) و این یک وضعی است که بنظر من بسیار نامطلوب است و باید دولت یک فکری برای اینکار بکند چون اساس کار ما بودجه مملکت است اگر نباشد که ما مانده ایم که چه داریم تصویب میکنیم و بعد هم بیایند بگویند صرفه جوئی داریم نداشته باشند بعد فرض بفرمائید مؤسسه یونسکو را مقدم بداریم بیک کارگری که در راه

آمل مانده (یک نفر از نمایندگان - راهها را بفرمائید) و تعهد دولت هم بنظر مانده نمی دانم این چه صورت پیدا میکند بنده تقاضا میکنم توجهی بفرمائید که این کار بودجه مملکت بعد از اینکه سازمان اداری مملکت بتصویب رسید یک وضع شسته و رفته ای پیدا میکند و الا این شیفته هائی که بچهار ساله می شود و این مذاکراتی که میشود کدام یک از این شیفته ها با حقیقت تطبیق میکنند؟ در مجلس شورای ملی بزرگترین وظیفه نماینده ملت رسیدگی، مدخل و خرج مملکت است باینوضع ما قادر نیستیم و هم بنظوری یک چیزی را تصویب میکنیم و این کار کتر درای میشود (احسن است) بیات ما کو - مخیر کمیسیون باید توضیح بدهد)

رئیس - جناب آقای انواری بفرمائید

معاون وزارت دارائی - جناب آقای مهندس هدایت تصور فرمودند حکم وقتی که بودجه کشور بتصویب رسید این دلیل این است که حتماً باید بین دوازده وظیفه اولی دولت این است که صرفه جوئی بکنند از مخارج غیر ضروری یک مخارجی است که ضروری است و سه قسمت است حقوق است که پرداخت میشود مخارج اداری است که باید پرداخت شود یک قسمت مخارج غیر مستعمری است این هایش بینی میشود مثلاً ملاحظه بفرمائید وزارت کشور اتومبیل خریداری کرده (مهندس هدایت - آن حتماً کمیسیون بودجه تصویب شده تا وقتی که خرج غیر ضروری است که پرداخت نمیشود اجعاف که نمیکند این مطلبی که پیشنهاد کردم از برای مملکت است و اگر تقاضا کردم برای یک مخارجی یک اعتباری بما بدهید از این جهت است که نمیتوانیم با شخص تعهداتی که داریم بپردازیم ماچی را تقاضا کردیم یک مخارج ضروری برای آبروی کشور و پذیرائیها بودجه در هر آباد و چه در داخل شهر (مهندس هدایت - بنده که عرض نکردم اینکار را نکنید بنده عرض کردم که بودجه تان متعادل است) دولت فرض بفرمائید یک مقدار از جهت ضرب مسکوک است که لازم دارد ما چه چیز غیر لازم را آوردیم تمام این کارها لازم است.

رئیس - آقای مهران

مهران - بنده مخالفم

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - بنده در ماده دوم عرض دارم در کلیات صحبتی ندارم

رئیس - آقای فضائلی بفرمائید

وقتی موافق نباشد مخالف می تواند صحبت کند

عمیدی نوری - آقای مهران مخالف بودند اول نوبت ایشان است

فضائلی - این لایحه در ماده دارد

و بنده تصور میکنم ما ماده اول همه آقایان موافقت و بنده هم بیشتر صحبت در ماده دوم میکنم ولی البته مادر کلیات صحبت میکنم مطالبی را که جناب آقای مهندس هدایت و جناب آقای عمیدی نوری اینجا بیان فرمودند در واقع توضیح این مطلب بود که این لایحه نمودار یک تناقضی است و این تناقض این است که از یک طرف مدعی میشویم که بودجه مملکت متعادل نیست و کسر فاحش دارد و از طرف دیگر ما صرفه جوئی داریم و حتی مخارج جدیدی راه پیشنهاد میکنیم مخارجی را که در بودجه کل مملکتی تصویب نشده بود و در نظر گرفته نشده بود، باین مناسبت مخصوصاً میخواستیم توجه اعضای محترم کمیسیون بودجه را نسبت بیک موضوع بسیار اساسی که راجع به بودجه مملکت در کشور ما هست و مربوط باین دولت نیست جلب کنیم، بنده با کمال صراحت عرض میکنم که در مملکت ما بودجه وجود ندارد بودجه دروغ است و این موضوع را الان برایتان عرض میکنم و تشریح میکنم، این موضوع کسر بودجه ای که عنوان میشود و تقریباً هر سال باید بخرجالت و انفعال داشتن کسر بودجه را داشته باشیم و هر سال این موضوع تذکر داده بشود، یک عنوانی است که دولت ها آنچه را که مجلس می خواهد و ملائمتند است و طرح میکنند و وضع می کنند و امر مجلس را اطاعت نمی کنند و آنچه را که خودشان می خواهند آنرا خرج می کنند تمام کسر بودجه، البته ضرورت اینجا می کنند که ما مورین مملکت حتی الامکان مراقب بعضی از اقلام باشند و صرفه جوئی کنند اما صرفه جوئی راجع بچه قلمی میشود؟ حقوق را نمی شود صرفه جوئی کسر در مزایای که بکارمندان دولت از لحاظ تعهداتی که داریم بپردازیم ماچی را تقاضا کردیم یک مخارج ضروری برای آبروی کشور و پذیرائیها بودجه در هر آباد و چه در داخل شهر (مهندس هدایت - بنده که عرض نکردم اینکار را نکنید بنده عرض کردم که بودجه تان متعادل است) دولت فرض بفرمائید یک مقدار از جهت ضرب مسکوک است که لازم دارد ما چه چیز غیر لازم را آوردیم تمام این کارها لازم است.

رئیس - آقای مهران

مهران - بنده مخالفم

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - بنده در ماده دوم عرض دارم در کلیات صحبتی ندارم

رئیس - آقای فضائلی بفرمائید

وقتی موافق نباشد مخالف می تواند صحبت کند

عمیدی نوری - آقای مهران مخالف بودند اول نوبت ایشان است

فضائلی - این لایحه در ماده دارد

مردم و سایر مطالب عمومی که این دستگاهها برای خاطر آن میگردد باید بشود ولی نمیشود همانست که صرفه جوئی میشود ، مجلس مطابق قانون اساسی فرمانده خرج است یعنی میگوید این مخارج باید بشود يك مقدار مخارج را مجلس میخواهد برای اینست که بفتح مملکت است يك مقدار مخارج را هم مجلس قبول میکند تا اینکه در نتیجه آن کارهایی که بفتح مملکت است انجام بشود آنکه منظور اساسی مجلس است انجام نمیشود و با هم صرفه جوئی عقب افتاده میشود و نگه میدارند خیلی معذرت میخواهم البته نظر خاصی نسبت بکسی ندارم ولی ناظرین خرج اینقدر اشکال تراشی می کنند تا نزدیک آخر سال بشود آخر سال هم که شد میگوئید سال مالی منقضی شد و آنکار انجام نگرفت یعنی راه ساخته نشد مدرسه ساخته نشد ، فلان کاری که اساسی است انجام نگرفت اما آنچه جزئی است که صرفه جوئی نمیشود همان جریاناتی است که اشخاصی دنبالش هستند و مجلس هم علاقه خاصی به آنها نداشته است ، بنده در این مورد میخواهم نظر کمیسیون محترم بودجه را مخصوصاً متوجه این موضوع بکنم برای اینکه این مطلب در مملکت تأثیر دارد اگر دولت ها ادعا میکنند که کسری دارند از اول این کسرها را بی وزارتخانهها تقسیم کنند از آن دفته اول آن وزارتخانه ها بدانند که چقدر کسردارند ۳۰ درصد کسری دارند ؟ این وزارتخانه کسرخودش را در موقع خود با کم خرج کردن راجع به هزینه ها ، راجع با تومبیل ، راجع بمسائل تجملی ، از آنها صرفه جوئی کنند و يك مقدار پراهم معلوم کنند اگر ضرورت ایجاب کند از قسمت های عمومی صرفه جوئی بکنند

نه اینکه تمام صرفه جوئی ها از آن قسمت باشد که بفتح مملکت است و در موردی که بضرر مملکت است کاملاً خرج بکنند (احسنت)
 رئیس - پیشنهاد کفایت مذاکرات در کلیات رسیده است قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)
 مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - کفایت مذاکرات را پیشنهاد مینمایم اردلان
 رئیس - آقای اردلان بفرمائید
 اردلان - آقایان اینکه ایرادهائی باین لایحه داشتند فرمایشاتشان را فرمودند و من که پیشنهاد کفایت مذاکرات میکنم بیشتر برای ماده اول است برای اینکه همه آقایان موافق هستند که حقوق مستخدمین جزء پرداخت بشود (صحیح است) و ما خیلی حرف ها داریم که در خود بودجه خواهیم زد همان تبصره هم در حقیقت پیشنهاد است که بنده از ابتدا در بودجه سال ۳۵ کردم که ما دولت را مکلف بکنیم از بودجه تجاوز نکنند و این تبصره اثر خودش را کرده و حالا ماه دهم است که این لایحه را می آورند والا اگر آن تبصره نبودار ماه اول هر وزارتخانه ای يك پیشنهاد اضافی برای خودش میکرد بنابراین آن تبصره هم خیلی مؤثر است و اینکه گفته شد بودجه کسردار و البته آقایانی که مطلع هستند در همین بودجه کل گفته ایم این مخارج را دولت در حد و در آمد بپردازد و اگر توجه بفرمائید بودجه مصرح است بر اینکه تا یول نداشته باشند خرج نمیکنند دولت وقتی پولی داشت خرج میکند حالا هم نسبت بماده ۲ يك توضیحاتی دادند آقایان موافقت بفرمائید که در ماده اول رأی به

کفایت مذاکرات بدهیم که قطعاً باتفاق آرا تصویب می شود و در ماده دوم هم اگر ایرادی باشد بگوئیم اگر نبود که نظراً کثرت قاطع است .
 رئیس - آقای دکتر رضائی مخالفت با کفایت مذاکرات ؟
 دکتر رضائی - بلی
 رئیس - پنج دقیقه میتوانید صحبت کنید بفرمائید .
 دکتر رضائی - عرض کنم در این مطلب دلیل مخالفت بنده با کفایت مذاکرات از نظر کلی روی يك حقیقت کفی است و نظری است که اصولاً فکر میکنم ناآنجائی که مقدر باشد بهتر است که راجع باین مطالب بحث و شور و مذاقه شود ولی در ضمن خواستم از مخالفت استفاده کنم چنانکه در این جا چندین بار صحبت از کمیسیون بودجه شد و متأسفانه معبر کمیسیون در اینجا تشریف ندارند و لازم بود که يك توضیح مختصری داده شود از این مخالفت استفاده میکنم که يك توضیحی عرض کرده باشم .
 رئیس - شما در مخالفت با کفایت مذاکرات اجازه خواستید صحبت کنید ۵ دقیقه در اطراف آن موضوع می توانید صحبت کنید
 دکتر رضائی - چشم اطاعت می شود، دلیل این که بنده با پیشنهاد کفایت مذاکرات مخالفت میکنم این است که مطالبی که مربوط بکمیسیون بودجه بود در این جا توضیح داده نشد و بنده لازم میدانم . . .
 رئیس - وقتی که خود ماده اول مطرح شد اجازه بخواهید صحبت بفرمائید
 دکتر رضائی - چشم اطاعت میکنم

و بنده لذا از آقایان محترم تقاضا میکنم فرصتی بفرمائید که مطالبی که راجع به کمیسیون بودجه مطرح شد و گفته شد در این جا جواب داده شود و ذهن آقایان نمایندگان محترم راجع به آنچه که در کمیسیون بودجه گذشته است روشن بشود چون اعتراضاتی بکمیسیون بودجه در اینجا وارد شد و گرفته شد ولی متأسفانه فرصت جواب باین اعتراضات در اینجا شد
 رئیس - فرصت خیلی باقی است شما گفتیم این پیشنهاد کفایت مذاکرات در کلیات است مواد که مطرح شد بفرمائید
 دکتر رضائی - بنده در تأیید فرمایشات شما عرض میکنم
 رئیس - آقایان باز دو مرتبه اسم کمیسیون بودجه را نیارید آقایان صارمی شما مخالفت یا موافق ؟
 صارمی - مخالف
 رئیس - آقایان مهران موافقت یا مخالف ؟
 مهران - مخالف
 رئیس - پس رأی گرفته میشود به کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد .
 ۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
 رئیس - جلسه را ختم میکنم جلسه آینده روز ۵ شنبه خواهد بود دستور بقیه این لایحه . آقایان بهجهانی آقا میتوانید اول وقت جلسه آینده اگر توضیحی دارید بفرمائید .
 (مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت